

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/201168,Cykl-filmow-edukacyjnych-Czego-nie-wiedziales-o-Monte-Cassino.html>
28.02.2026, 18:03

Cykl filmów edukacyjnych „Czego nie wiedziałeś o Monte Cassino”

„Czego nie wiedziałeś o Monte Cassino” to cykl 9 krótkich filmów przygotowanych przez Biuro Edukacji Narodowej IPN w związku z 80 rocznicą tej bitwy, zakończonej zwycięstwem 2. Korpusu Polskiego 18 maja 1944 r. Produkcję będzie można oglądać od 13 do 21 maja o godz. 20:00 na kanale IPNtv na YouTube.

Odcinek 9: „Katolicy, żydzi, mahometanie”

Co wspólnego z Rzeczpospolitą Obojga Narodów miał 2 Korpus Polski? Czy ze zwycięstwa pod Monte Cassino dumni są jedynie Polacy? Po czyjej stronie walczyli i ginęli wtedy muzułmanie i żydzi?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 8: „Pistolet Maszynowy Sten”

Dlaczego Sten był tak powszechnie używany podczas II wojny światowej, także przez oddziały partyzanckie w okupowanej Europie? Co łączyło go z polskim pistoletem maszynowym „Błyskawica”?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 7: „Skrzydlate »Kubusie«”

Jak wyglądało rozpoznanie pola walki podczas bitwy o Monte Cassino? Skąd się wzięła nazwa „Kubusie”? Co brytyjscy piloci mieli wspólnego z polskimi oficerami artylerii?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 6: Rewolwer Webley

Rewolwery kojarzą Ci się tylko z Dzikim Zachodem i kowbojami? Poznaj historię Webleya, który był używany podczas I i II wojny światowej – także przez 2 Korpus Polski pod Monte Cassino. Czemu zawdzięczał swój sukces?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 5: „Muł: nieoczywisty bohater spod Monte Cassino”

Jaką rolę odegrały muły podczas batalii o Monte Cassino? Dlaczego w przededniu tej bitwy ich liczba w jednostkach aliantów osiągnęła blisko 15 000? Czy bez tych zwierząt żołnierze 2. Korpusu Polskiego zdołaliby zająć wzgórze?

Odcinek 4: „Karabin Lee-Enfield”

Początki tej konstrukcji sięgają XIX w. Co sprawiło, że był to jeden z najdłużej użytkowanych karabinów powtarzalnych w historii? Kiedy – poza bitwą o Monte Cassino – używało go Wojsko Polskie?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 3: „Sztafeta ze śmiercią”

Jak wyglądała praca medyków pod Monte Cassino? Czy ich wysiłek był równie ważny jak żołnierzy na pierwszej linii walk? Jakich bohaterskich czynów dokonali? Czym były tzw. sztafety śmierci?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 2: „Pistolet maszynowy Thompson (znany jako Tommy Gun)”

Dlaczego Tommy Gun stał się taką legendą i to na długo przed II wojną światową? Czy żołnierze 2. Korpusu Polskiego używali w bitwie o Monte Cassino tego samego modelu co

gangsterzy w czasach amerykańskiej prohibicji?

Obejrzyj na kanale IPNtv

Odcinek 1: „Bitwa Narodów”

Czym była bitwa o Monte Cassino? Jaki był przebieg tej batalii i o jaką stawkę toczyła się ta gra? Czy heroiczna walka 2. Korpusu Polskiego spotkała się z uznaniem aliantów?

Obejrzyj na kanale IPNtv

* * *

Jakiej broni używali żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie? Kim był nieoczywisty bohater bitwy o Monte Cassino? Jak wyglądała medycyna pola walki? Co wspólnego z bitwą miały „Kubusie”? Tego wszystkiego dowiesz się, oglądając nasz cykl. Zobaczysz też oryginalną broń z epoki w akcji! Zdjęcia do filmu kręciliśmy m.in. w Centralnym Wojskowym Klubie Sportowym LEGIA Warszawa.

Bitwa o Monte Cassino była jedną z najcięższych i najkrwawszych bitew II wojny światowej. Znajdujący na tym wzgórzu klasztor był kluczowym stanowiskiem w linii Gustawa, czyli systemie połączonych niemieckich linii obronnych, biegnącym przez całą szerokość najwęższej części Włoch i mających za zadanie zamknąć aliantom drogę do Rzymu.

Od stycznia do maja 1944 roku Niemcy odparli trzy ataki wojsk alianckich, w których uczestniczyły oddziały amerykańskie, angielskie, francuskie, hinduskie i nowozelandzkie. Dopiero czwarta faza walk pod nazwą „Operacja Honker”, z udziałem 2. Korpusu Polskiego, dowodzonego przez gen Władysława Andersa, zakończyła się sukcesem. W wyniku natarcia przeprowadzone w nocy 17 na 18 maja 1944 r. polscy żołnierze zajęli wzgórze Monte Cassino. Droga do Rzymu stała się otworem.

Za pomoc przy realizacji projektu filmowego dziękujemy sekcji strzeleckiej Centralnego Wojskowego Klubu Sportowego LEGIA Warszawa oraz Strzelnicy 9-tce, która użyczyła nam

oryginalną broń.

Obejrzyj zwiastun